

[Rosing.]

været chokerende at erfare, at det firma, hvortil projekteringen i sin tid var overdraget af GTO, kunne præstere så ringe konstruktionsarbejde, som tilfældet var, således at bygningen måtte stives af 57 steder efter sammenstyrtningen. Dette gælder også tilsvarende konstruktioner af børnehaverne i Godthåb og Frederikshåb.

Jeg må samtidig erkende, at vi mennesker tager fejl, men dog higer efter en sikkerhed og et godt resultat, når det gælder et arbejde for andre mennesker. Dette kan spores i direktør Rosendahls artikel, hvor han bl. a. skriver, at det ingeniørfirma, der har hovedparten af ansvaret for projekteringsfejlene, ikke af GTO vil få tildelt yderligere bygningsprojekter i Grønland efter det passede.

Jeg tillader mig derefter i forbindelse hermed at stille et tillægsspørgsmål: hvad kan så den tilsynsførende distriktsingeniør forvente i en tilsvarende tilkendegivelse for det resterende ansvar for det passede?

Ministeren for Grønland (A. C. Normann): Ja, det er rimeligt, at et uheld som dette vækker utryghed og stor opmærksomhed i den by, hvor det foregår, og den omstændighed, at uheldet faktisk er foregået, tyder jo også på, at det ærede medlems spørgsmål om, hvorvidt der finder et betryggende teknisk tilsyn sted med byggeriet i Holsteinsborg, ikke uden videre af mig kan besvares med et ja.

Under en storm i efteråret 1969 væltede altså en gavl i børnehaven i Holsteinsborg. Der skete ikke nogen større materiel skade, da det kun var den udvendige skalmur, som faldt ned, der blev suget ud, og der kom heller ikke nogen mennesker til skade ved uheldet.

Ved en undersøgelse foretaget af en tekniker udsendt fra København blev det konstateret, at der var tale om en projekteringsfejl. Samtidig konstaterede man, at denne fejl muligvis kunne forekomme i 4 andre tilsvarende byggerier. Det blev derfor bestemt at afstive disse gavle på de øvrige byggerier, for at et tilsvarende uheld ikke skulle indtræffe dér.

I forbindelse med undersøgelsen opstod der i GTO — GTO betyder for dem, som ikke ved det, Grønlands tekniske Organisa-

tion — mistanke om, at der også kunne være andre fejl i projektet. Hvad specielt børnehaven i Holsteinsborg angår, konstaterede man, at der ud over de utilstrækkelige gavlkonstruktioner tillige var tale om, at visse vægkonstruktioner var svagere, end normerne foreskriver, uden at der dog var tale om nogen direkte fare for sammenstyrtning; i så fald ville man omgående have givet besked om, at børnehaven skulle rømmes.

Den artikel, som det ærede medlem refererede til i lokalbladet PaortoK, omtaler herudover en række andre fejl i byggeriet. Disse må imidlertid karakteriseres som mindre fejl og mangler, der altid vil forekomme i et byggeri, og som det er muligt på sædvanlig måde at få afhjulpnet inden for garantiåret.

Byggelederen i Holsteinsborg kan naturligvis ikke lastes for fejl i projektet; klager herover må rettes til GTO i København. Derimod kan det rådgivende ingeniørfirma, som under ansvar over for GTO gennemførte detailprojekteringen, lastes derfor. GTO har meddelt firmaet, at det vil blive gjort økonomisk ansvarlig for udgifterne i forbindelse med afhjælpingen af fejlene, men jeg skylder dog at tilføje, at der ikke har været lejlighed til endnu at få indhentet nogen udtalelse fra det pågældende firma.

GTO lader i sin egenskab af byggeadministration normalt de konkrete projekter udføre af private ingeniør- og arkitektfirmaer, og det er GTOs opgave at føre stikprøvevis kontrol. Den detaljerede udformning af konstruktionerne står derimod helt for firmaets eget ansvar, og den kan og skal ikke kontrolleres i detaljer, hvilket ganske svarer til forholdene her i Danmark.

Der gør sig imidlertid det specielle forhold gældende i Grønland, at GTOs byggetjeneste foruden at føre tilsyn med de lokale mestres arbejde også er pålagt at vejlede disse og at hjælpe mestrene med at tilrettelægge arbejdets udførelse. Derved kan GTOs tilsynsførende ofte over for offentligheden komme til at optræde i en slags dobbeltrolle, hvor GTO tillige bliver opfattet som medansvarlig for de af mestrene udførte arbejder og for de fejl, disse måtte begå.

Det er tanken nu, efter at man igennem det sidste års tid har drøftet problemerne i GTOs tilsynsråd, at koncentrere tilsynets